

МЛАДЕЖКИ БРОЙ

ХРИСТИАНСКИ СВѢТЪ

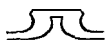
СЕЧНО РЕЛИГИОЗНО СПИСАНИЕ

Всичко за „Християнски Свѣтъ“ се изпраща до:
Павелъ Мишковъ—Свищовъ

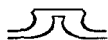
ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ
За България 3 лв. За странство 4 лв. Всичко въ предплатата.

ВЪРВАЙ И ЛЮБИ

Вървай твърдо въ тържеството
На небесний лжчъ въ свѣта;
Люби Бога и доброто,
Слѣдвай добродѣтеля.

Вървай твърдо въ онуй Име
Що богува в'вѣкъ вѣковъ;
Люби Бога: Той любимъ е
И достоенъ за любовъ.

Вървай Бога въ неизмѣна
И че Той вездѣ цари;
Люби правдата свещена
И съсъ злото се-бори.

КРАСНОСЕЛО
при София

Вървай и въ човѣка слаби,
Обезславенъ отъ развратъ;
Люби ти човѣка слаби,
Твоя сплтникъ, падналь братъ.

Вървай въ себе си, и туи ще
Твоята цѣль да поспѣши;
Люби ближния си, и туи ще
Двама ви да повиши.

Вървай въ бждащето ново
Че ще дойде на свѣта;
Люби Царството Христово,
Царството на любовта.

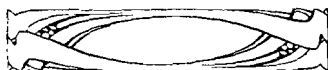
СТОЯНЪ ВАТРАЛСКИ

Чужди автори за Българската младежъ.

Настоящия брой е специално младежки брой. Редакцията на „Хр. Свѣтъ“ въ показала видни американски и английски писатели и професори да посветятъ нѣщо на българската младежъ чрезъ колонитѣ на „Хр. Свѣтъ“. Нашата покана донесе добри резултати. Отговоритѣ на тѣзи писатели и видни професори дозаве по-долѣ. Всѣкакви коментари отъ наша страна сж излишни. Самитѣ имена на авторитѣ говорятъ за себе си. Ние не се съмнѣваме, че читателитѣ ни ще оцѣнятъ достойно този брой и изобщо цѣлото ни списание като сж потрудятъ за неговото най-широко разпространение.

Редакцията.

Епископско послание до младежитѣ въ България.

отъ Епископъ John L. Nuelsen D. D.

Д-ръ Nuelsen е изпратенъ отъ Методисткия бордъ въ Америка за Епископъ на Методисткитѣ църкви въ Европа. По-големата частъ отъ своето време, той изживява въ пажуане изъ Европа, като ръководи работата на Европейския методизъмъ. Той е Епископъ и за България. Д-ръ Nuelsen кога е на амюна умѣе да води публиката по стѣпкитѣ на своитѣ разсждения, и кога пиши увлича читателя. Самото негово мѣсто днесъ говори за способноститѣ които има той. Въ отговоръ на поканата ни Епископъ Nuelsen изпрати ни слѣдното послание:

Чрезъ колонитѣ на „Хр. Свѣтъ“ желая да поздравя и привѣтствамъ младитѣ на България.

Въ време на мирно и нормално развитие, вие бихте постепенно заели мѣстата си и упражнявали бихте вашата длъжностъ, както младежитѣ въ други страни правятъ. Но при днешнитѣ условия вие сте подтиквани на напредъ. Отговорноститѣ сж ви налегнали по-скоро, вашитѣ благоврѣмия сж по-велики, отечеството ви иска, то се нуждае отъ вашата енергия, вашата несебелюбива прѣданостъ, вашия мораленъ характеръ, вашата вѣра въ Бога, и надеждата и ентузиазъма ви.

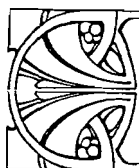
Вие сте повикани сега въ служба на вашата нация, тъй както много други поколѣния не сж били удостоавани. Бждете мъже, бждете жени съ вѣра въ Бога, съ високи идеали и висши въодушевления, съ лична чистота и вѣрни на дългътъ си.

Вашия народъ е готовъ да приеме Евангелието.

Послѣднитѣ сътрѣсения сж разтворили голѣми дълбини въ народната душа. И тая душа е приготвена за Евангелското сѣмѣ. Разпространете това сѣмѣ нашироко, нека то даде плодъ въ вашия собственъ животъ. Живѣйте Евангелието на Исуса Христа.

То е слово за новъ животъ, освободенъ отъ себелюбие, животъ заякналъ отъ постоянното общение съ Христа. Единъ животъ, който не може да бжде смазанъ отъ нещастнитѣ обстоятелства. Единъ животъ, който е готовъ да носи товари, да помага на тѣзи които сж слаби; единъ животъ, който е спечеленъ чрезъ себеизгубване въ служба на други.

Вие може да направите една велика България, въ истинската смисълъ на тая дума, като станете по-велики и по-добри и по-силни мъже и жени. Сега е вашия случай. Използвайте го и благословението на нашия небесенъ Баща ще бжде съ васъ.

Събудете се за нова борба!

отъ Dr Thomas C. Hall

Д-ръ Т. С. Hall е професоръ по Етика и История въ единъ отъ най-добрите университети въ Америка. Той е прѣпжтувалъ почти цѣлия свѣтъ и е явдигялъ не малко време въ изучаване Европа. Той е редовенъ сътрудникъ на първите религиозни и философски списания въ Англия и Америка. Наскоро той бѣ издалъ дѣхъ книги, едната озаглавена „Ранната Църковна История“ и другата „Религия и Животъ“. И двѣте тѣзи книги сж направили дълбоко впечатление между учените и мислящи хора въ Америка. Д-ръ Hall писа настоящата статийка отъ Германия специално за Християнски Свѣтъ.

Хубавата България е минала прѣзъ огъня на горчиви изпитания. Войната е винаги разрушителка, не вѣди колко справедлива може да бѣде грѣслѣдваната кауза или необходима защитата на дома и родината. И слѣдъ войната опитността на почти всички държави: Франция, Германия, Англия—твърди, че духовните сили се ошетяватъ чувствително подъ влѣянieto на господстващата разюзданостъ, — едно и сжщо явление въ случай на успѣшенъ или нещастенъ изходъ. Може да послѣдва голѣмо материално развитие, както бѣ случая съ Германия подиръ френско-руската война или въ Англия слѣдъ продължителните войни съ Франция, или пъкъ въ Америка слѣдъ междоусобната война. Обаче материалното засилване носи съ себе си нему свойствени опасности и унижения.

Мислящите хора навсѣкждѣ отбѣлѣзватъ настѣпването на велико религиозно пробуждане. Това е движение къмъ нови идеали на миръ, благоволение и благороденъ животъ. Сжщността, вжтрѣшниятъ му духъ е ново схващане на Бога като баща и приятел, откритъ намъ въ лицето на Исуса Христа. Това движение призовава човѣчеството на новъ кръстоносенъ походъ, на нова борба противъ невидимите сили на себеоблъщение, развала, лакомство, умраза, злоба и всѣка неправда. Въ всички страни и всрѣдъ всички класи туй движение си пробива пътъ. Китай го чувства, сжщо и Япония; най-плодовитите му центрове сж забѣлѣжителни университети въ Америка, Шотландия и Англия. Човѣчеството е на пътъ да бѣде спечелено за по-възвишени свѣтски идеали, за нова прѣданостъ на вѣчното и светото. Това не е движение, захванато отъ невѣжи фанатици, нито пъкъ отъ искрени, но заблудени хора. Силата му се чувства въ всички класи, но водителите му сж хора съ положителни знания, наученъ авторитетъ и широка опитностъ.

Къмъ студентите въ България религията въ своето най-обширно и най-удовлетворително знание апелира. Що казва Богъ на съкрушените сърд-

ца на окарвавена България? Въ много отношения да се спечели България за Божията правда би значело да бѣде завладанъ цѣлия Изтокъ за Царството Божие, би значело да се счупятъ веригите на фанатизма и суевѣрията, да влѣзе нова свѣтлина въ гѣстия мракъ на черковния формализъмъ и екстернизъмъ и да се извоюва свобода на мисълта и на живота въ новия свѣтъ на Божията правда. Защото религията не е нито форма, нито догма, нито пъкъ суевѣрие. Тя е дружба съ Бога, животъ и миръ въ Неговия вѣченъ планъ. Старите богослови на срѣдните вѣкове си служиха често макаръ и погрѣшно съ слѣдния красивъ изразъ „sub specie eternitatis“ който свободно прѣведенъ ше рече „съ думите на вѣчното“. Да гледашъ и чувствашъ жовота така въ духа на вѣчното, безкрайното и истинното—ето що е религия. Християнството не е дефиниция, нито само едно вѣрую; То иска човѣкъ да познае живота въ духа на това вѣчно, което виждаме въ живота и цѣлитъ на Христа и да стане вѣренъ синъ или дъщеря на този Богъ и баща.

Днесъ има много разкървавени сърдца въ живописните български долини. Червените рози въ тѣзи долини и поля символизиратъ ужасите на войната. Маже мрѣха на бойното поле за благородни каузи, жени работѣха прилежно въ уединени и оросени съ сълзи ниви. Дано се почувства Божията ржка навредъ и се повѣрва, че страданията всрѣдъ боя не сж били напраздно, че тѣзи самотни сълзи не ше останатъ въ конецъ безплодни, че вѣрата въ Бога, която е крѣпила живота на хиляди герои въ миналото, е нужна сега да облекчи скръбта въ българските домове и да даде куражъ и новъ подемъ на поколенията, които трѣбва да продължатъ дѣлото на прѣобразованието на народния животъ по образа на Божествената светостъ. Богъ апелира къмъ студентската младежъ въ България. Събудете се за нова борба и за още по-велика побѣда и завоевание.

Романса на религията.

отъ Dr Charles M. Sheldon

Д-ръ Sheldon е единъ отъ най-знаменитите въ Америка писатели. За години той е билъ сътрудникъ на всички сериозни американски списания. Всѣка година той е печаталъ религиозни повѣсти, всички отъ които сж били широко разпространени. Най-забѣлѣжителната отъ тѣхъ е повѣстятъ „По Неговите Стѣпки“, която въ разпродажба е надминала всички други книги въ свѣта освѣнъ Библията и Пътешественика. Тя е прѣведена почти на всички езици въ цивилизования свѣтъ. И при тѣя голѣма разпродажба на неговите книги, пакъ Д-ръ Sheldon живѣе твърдъ скромно и икономично. Той е единъ много забѣлѣжителенъ ратникъ за въздържателното дѣло и политически той може да се нарече социалистъ. Наскоро той е прѣустановилъ проповѣдническата си работа като пътува изъ Америка да държи лекции върху въздържанието и християнския социализъмъ. Тази статия е написана нарочно за Християнски Свѣтъ, прѣзъ време на пътуването му за щата Мичиганъ, ждѣто ше държи лекции.

Щастието и дълбокото чувство на радостъ сж проявите на истинската религиозна вѣра. Първата

публична рѣчь на Исуса, известна подъ името „Словото на гората“, е сложена върху тайната на бла-

женството. И дѣйствително, Той твърди ясно кои хора сж блажени и оставя на свѣта да докаже да ли правилата Му за човѣшката радост се оправдавътъ всѣкога въ повседневния животъ.

Религията е била считана отъ много хора като група формалности и церемонии, догми, обряди, дребни и изричания на извѣстни фрази, съблюдаването на извѣстни прѣдписания. Въ сжщность тя е най-великиятъ източникъ на човѣшката радостъ. Сърдцето не е тъменъ купъ отъ обичаи, нито робско слѣдване на извѣстни правила и заповѣди, нито пѣкъ безразсждна подчиненостъ на традицията; то е живо, трептещо лично съприкосновение на човѣшкото съ божественото, единственото нѣщо, за да се направи всѣки животъ като ясна и опрѣдѣлена отдѣлна единица; то е дълбоко лично чувство на най-интимна лична дружба съ единъ небесенъ баща.

Вѣкове трѣбваше да минатъ, за да може свѣтътъ да се освободи отъ слѣднитѣ страни думи, приписвани на религията: страхъ, скърбъ, отмъщение, умраза, мракъ, обрядъ, прѣданне, подражание, форми, смъртъ и прочее. Днесъ още хиляди сж въ заблуждение относно най-великото нѣщо въ свѣта: Божията любовъ—и хиляди се лишаватъ отъ най-сладката радостъ въ живота, защото искрено вѣрватъ, че въ религията е грѣшно да се търси наслада. Ако може да се прослѣди до дѣйствителнитѣ си първоизточници истинското вдѣхновение въ областта на най-великата музика, литература, изкуство, наука, архитектура и напредѣкъ дори въ прозаичнитѣ изобрѣтения, навѣрно доказало би се, че най-красивото и радостно нѣщо въ цѣлия свѣтъ днесъ води началото си отъ религията.

Най-високата точка, която гениятъ може да до-

стигне или къмъ което разумътъ се стреми, е въ сжщность Богъ, олицетворението на любовта и милостта, Богъ, Който е създалъ свѣта и обича всичко, създадено отъ Него и горѣщо желае човѣкъ да изпита пълна наслада отъ оня богатъ животъ, въ който блика истинска, чиста радостъ.

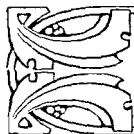
Исусъ първо се яви на едно свадбено угощение. Да ли това бѣ случайно или грижливо обмислено отъ Оня, Който желаше да запознае свѣта съ радостта въ живота и съ удоволствието, което Божеството чувства при вида на човѣшкото щастие?

Справедливата прѣцѣнка на религията се съдържа въ отговора на слѣднитѣ въпроси:

Боя ли се отъ Бога повече, отколкото Го обичамъ? Мисля ли за формалноститѣ повече, отколкото за чувството? Изключвамъ ли Бога отъ нѣкои области на живота си, защото прѣдполагамъ, че тѣ не Му сж нуждни? Да ли отпращамъ къмъ Небесния си Баща своитѣ молитви или по-скоро Му откивамъ мислитѣ си? Боя ли се да се радвамъ въ Господа?

Романсътъ на религията е най-възвишената нота, възпроизведена нѣкога отъ душата. Никакъвъ успѣхъ въ търговията и никъво материално удовлетворение не може да измѣри дълбочината на човѣшкото битие. Единственото мѣрило на човѣка е Богъ, истинскиятъ опитъ на реалния животъ е искрената радостъ, която почива на любовта Божия, защото Богъ има присърдце щастieto на своитѣ чада.

Най-великата книга написана отъ Бога, е книгата на човѣка и най-великата книга, която човѣкъ нѣкога би могаль да напише, е книгата на Бога,—ето най-великитѣ романи въ свѣта.

Религията и живота.

отъ Dr John M. Coulter

Д-ръ Coulter е професоръ по Биология въ Чикаговския университетъ, който е единъ отъ най-големитѣ и най-добритѣ образователни институти въ Америка. Той е водителъ на Биологическия департаментъ въ този университетъ и единъ отъ първитѣ учени въ свѣта. Той е редактиралъ научно списание и печаталъ много книги. Неговата текстурална книга а широко разпространена между университетитѣ на Америка. При все, че той е абсолютно наученъ по духъ и въ своитѣ вѣрвания, пакъ той е твърдъ религиозенъ и дѣятеленъ членъ въ църквата на която той принадлежи. Тази статия е писана отъ Чикаго нарочно за Християнски Свѣтъ.

Религиозната подбуда е тъй всемирна за човѣшкото естество, щото справедливо може да ѝ се даде биологическо значение. Изобщо тя вика къмъ развитие всичко най-добро въ човѣка и се стреми да го доведе до най-високия уровень. За да се прѣцѣни тоя фактъ, необходимо е да се даде едно задоволително опрѣдѣление на религията, тъй често криво разбираана.

Религията е чувство на дългъ, изразявано въ служба—дългъ къмъ Бога и къмъ човѣцитѣ. Значи тя се изразява въ най-възвишени импулси и въ служене на нашитѣ ближни. Тѣлесната и умствена пъргавостъ не сж цѣни сами по себе си: тѣ сж срѣдство за по-добра служба. Да се спре и ограничи нѣкой съ умственото развитие прочее, е да придобие едно срѣдство безъ пълна възможность да го използва. Безспорно, най-доброто употребление на срѣдствата, съ които човѣкъ разполага, развива най-

възвишенитѣ способности,—ето що прави подценението на религиозния импулсъ.

Безразборно смѣсване на религията и богословието е причинило голѣма вѣрба. Теологията е наука, чийто прѣдметъ е Богъ и чийто огромна книжина е отчета на човѣшкитѣ заключения относно Бога, повечето отъ които могатъ справедливо да се причислятъ къмъ философскитѣ спекулации. Съ други думи, теологията, както всѣки другъ прѣдметъ на мисълта, може да се отнесе къмъ нашата интелектуална областъ. Вsrѣдъ конфликта на разни богословски положения религията си остава една и сжща, защото тя не спекулира, но се стреми къмъ създаването на характеръ и счита живота, поведението за свое единствено мѣрило.

Единъ отъ най-великитѣ приноси въ областта на възпитанието и опита е стремежътъ къмъ създаването на такъвъ типъ умъ, който е способенъ да

схване разликата между истинската религия и спекулативната теология, да раздѣли частичнитѣ, окжслечни познания отъ общитѣ, обединени заключения. Азъ винаги съмъ поддържалъ, че най-ясната илюстрация на тоя процесъ се намира въ ученията Христови. Всѣка негова рѣчь прониква всрѣдъ хаоса на спекулацията и разкрива истинската религия. Обаче тѣзи учения сж бивали замѣглявани и скривани отъ нѣкоя заплетена мрѣжа спекулации на първия философски вѣкъ.

Задачата на религията е да създаде разумни хора и разуменъ общественъ строй. Ясни и опрѣдѣлени положения сж били изказани въ това направление. Всѣка раса въ дѣйствието на своето развитие ги е възприемала като заповѣди. Послѣ, съ разширението на знанията и опита заповѣдническитѣ тонъ се замѣня съ нѣщо, което повече ангажира. Признато е, че тѣзи положения сж вѣчни истини и слѣпата подчиненостъ прѣминава въ съзнателна покорностъ и тогава властѣта не е власт на грубата сила, но на истината. Истината не се отхвърля, нито заобикаля, тя полага повѣлително подчиненостъ. Религиозната истина притежава вѣчнитѣ и необходими качества на природнитѣ истини, наречени закони. Когато тази принудителна сила на знанието се увеличи съ присѣтствието на нѣкое благородно чувство, създава се една велика комбинация, прѣдставлявана отъ християнската религия.

Трѣбва да е ясно на всички, които умѣятъ да наблюдаватъ, че религиознитѣ подбуждения се изразяватъ прѣзъ послѣднитѣ врѣмена въ пр. лива, разширението на човѣшкия интересъ. Туй не е само естествено приближаване къмъ религията, но и нейно мѣрило. Човѣшкото братство е на пжтъ да стане господствующъ зовъ, а това произтича отъ растещето чувство на дългъ, което се стреми да се прѣдаде въ всѣко прогресивно движение. Това е религиозно движение, което съдѣйствува повече отъ всичко друго за отърсването и пълното освобождение на истинската религия отъ веригитѣ на спекулацията.

Християнството е повикано да работи първо за личността и послѣ чрѣзъ нея за общественя редъ. Дѣто има неправда, жестокостъ или липсана добри случаи или зло отъ какъвъ да е видъ, тамъ е мисълта на християнството. Неговото поле не обгражда само индивида въ дома, то засѣга економическия животъ и възпитанието—всичко, въ което се проявяватъ отношения между човѣцитѣ. Църквата сама по себе не е заведение и религиозната дѣйностъ не се ограничава въ нея. Тя е религия, организирана за работа между човѣцитѣ и обществото и всичко, що съдѣйства за здравето, добродѣтелта, истиностъта, щастieto, правдата и любовта на земята, носи религиозенъ отпечатъкъ.

Модерния Умъ и Модерното сърдце

отъ г. Robert Tomson

Г-нъ R. Tomson роденъ въ Шотландия отъ дълги години е мисионеръ въ България. Той е голѣмъ българофилъ. Обича България като свое отечество. За редъ години е билъ директоръ на Американската мъжка гимназия въ Самоковъ и послѣ управителъ на училищната печатница. Той е писалъ голѣмо число брошури на български езикъ, които сж широко разпространени между народа ни. Неговитѣ заслуги къмъ народа ни сж голѣми и цѣлни, както и на другитѣ мисионери. Г-нъ Томсънъ е крайно религиозенъ челоуѣкъ. За него вѣрата е всичко, Библията е авторитетъ и Христосъ—Богъ. Като знаемъ че всичко що той е писалъ и говорилъ е било полезно за народа ни, нѣ го помолжихме да ни помогне въ този брой съ нѣщо. И при многото работа, която има за сега по поправката на Българската Библия, г-нъ Томсънъ ни изпраща слѣдната статия специално приготвена за „Хр. Свѣтъ“.

Много се говори въ тѣзи врѣмена за модерния умъ и неговитѣ изисквания. Казва се че този умъ не се задоволява вече съ старини, не може да се мами съ повърхностни изгледи, а има право да изисква, относително всѣко нѣщо, това което модерното знание му прѣпоръчва за разумно. И нѣма съмнѣние че, въ кръга на всичко което е чисто човѣшко, това изискване трѣбва свободно да се допуска. Строго казано, разбира се, модерниятъ умъ не е въ нищо подобъръ отъ староврѣмения умъ. Въ далечното минало, и въ всички вѣкове, намираме не по-малко исполински умове отколкото въ сегашно врѣме. Обаче модерния умъ, като наслѣдникъ на колективното мислене, и натрупаното знание, и сборната дѣйностъ на миналото, знае повече отъ староврѣмения умъ, радва се на пошироки изгледи, и притежава по-високи мѣрила за сждене. За това, нека приемемъ фразата „модерния умъ“, и, както казахъ по-горѣ, нека съ готовностъ допуснемъ че този богатъ наслѣдникъ на вѣковетѣ има право да се храни съ най-модерна и чиста храна.

Това твърдение неограничено ли е, или има нѣщо което да го ограничава? Да видимъ.

Може ли да се говори за модерното тѣло и неговитѣ изисквания? Може, — ако не въ сжщия размѣръ съ модерния умъ, но пакъ въ сжщата мисль. Извѣстно е че срѣдната дължина на живота на човѣшкото тѣло е днесъ доста по-голѣма отъ дължината му прѣди единъ вѣкъ. Тѣлото е станало наслѣдникъ на хигиеничния напрѣдѣкъ на миналото; и то, не по-малко отъ модерния умъ, изисква чиста модерна храна, облѣкло, пазене, лѣкуване, и пр.

Тогава пита се, като употребявамъ въ тази статия думата „сърдце“ съ Библейското значение „естество“ или „природа“,—Може ли да се говори за модерното сърдце и неговитѣ изисквания? Не може; защото, било че направимъ сравнение посредствомъ Библията, било посредствомъ други стари книги, намираме че сегашното човѣшко сърдце въ нищо не се различава отъ староврѣменото сърдце.

Тукъ, въ скоби, нѣкой може да възрази — „Искате ли да кажете че слѣдъ двѣ хиляди години

Християнството не е могло въ нищо да промѣни човѣшкото сърдце та да стане то по-добро? Ако е тъй, каква полза отъ тази религия?" Отговорътъ е двоенъ. Ето първата му частъ: — На всѣки човѣкъ който безусловно се прѣдава на Христа, Той да го спаси, Той доставя сила до надвива на своето сърдце; и колкото по-всѣцѣло се прѣдава човѣкътъ, толкозъ по-свършена става побѣдата му надъ грѣшното му естество. Обаче, тази побѣда не се прѣдава на чадата на човѣка. Дѣтето не става наслѣдникъ на едно побѣдено сърдце. Борбата съ грѣха е еднакво основна, трудна, е продължителна въ всички сърдца и въ всички вѣкове. А ето втората частъ на отговора:—Християнската религия, колкото повече се разпространява, наистина умекчава и възвишава общественитѣ нрави, туря въздържателна рѣжа върху повече и повече отъ по-грубитѣ и по-връднитѣ обществени явления на грѣха, и за това, въ туй отношение не по-малко отколкото относно поединичнитѣ лица, прѣпоръчва себе си като надеждата на свѣта. Обаче, въпрѣки възвисителното и въздържателно влияние, човѣшкото сърдце си остава грѣшно както всѣкога. Не само че всрѣдъ най-напрѣднали Християнски народи се явяватъ сжщитѣ най-груби грѣхове каквито сж се явявали между човѣцитѣ прѣди Християнската ера, но даже въ сърдцата на най-искрени и прѣдани Християни се намиратъ сжщитѣ „горчиви корени“ и въ живота имъ се явяватъ, ако не сжщитѣ груби грѣхове, то поне сжщитѣ по-тънки но и по-опасни грѣхове както въ старитѣ врѣмена. Сегашнитѣ Християни водятъ сжщата вжтрѣшна борба за която апостолъ Павелъ пише въ Рим. 7: 18—24, и псалмопѣвцитѣ въ много отъ Псалмитѣ.

Прочее, виждаме че, при все че модерниятъ умъ е по-богатъ отъ стария, и модерното тѣло подългоживуше отъ прѣдишното, сегашното сърдце е сжщо каквото всѣкога е било. За него думитѣ христови сж толкозъ вѣрни колкото сж били за сърдцето прѣди двѣ хиляди или прѣди шестъ хиляди години—„Отъ вжтрѣ, отъ сърдцето на човѣцитѣ излѣзватъ злитѣ помисли, прѣлюбодѣния, блудства, убийства, кражби, лихоимства, лукавство, коварство, похотливостъ, лукавъ погледъ, хулене, гордостъ, безумство“.

Защо така изблигамъ върху тази разлика между модерния умъ и модерното сърдце? Правя това за да обърна вниманието на младитѣ читатели на „Християнски СВѢТЪ“ върху нѣщо което е отъ първа важностъ. Грѣшното сърдце търси лѣкуване, и отъ факта че болката му е сжща каквато а била отъ начало слѣдва че лѣкътъ който отъ началото е билъ доставенъ за нея е именно лѣкътъ отъ който сърдцето и сега се нуждае. Прочее, **модерниятъ умъ трѣбва да внимава да не бѣга отъ — да не дезертира — модерното сърдце.** Той е длъженъ да не високоумствува до толкозъ щото да се отказва отъ това което сърдцето—модерно и старо —се нуждае за своето излѣкуване. Въ своето търсене модерна храна модерниятъ умъ трѣбва да не забравя че сегашното сърдце, понеже е сжщото старо сърдце, не се нуждае отъ модерно лѣкуване, а отъ сжщото старо лѣкуване, което му е било приготвено отъ начало. Това отъ което сърдцето се нуждае, умътъ трѣбва да се навеждъ да го приема. Модерниятъ умъ трѣбва да помни че лѣкътъ на сърдцето може да бѣде отъ онѣзъ нѣща които сж утаени отъ мждритѣ и разумнитѣ, а открити на

младенцитѣ.“

Лѣкътъ отъ който сърдцето въ всички вѣкове се нуждае е старото благовѣствуване за Божията спасителна любовъ, който лѣкъ Богъ му е приготвилъ още отъ началото на човѣшката история.

И понеже за модерния умъ се претендира че обича старини, умолявамъ младитѣ читатели да заблѣжатъ слѣднитѣ съображения:—

1. Не всѣко старо нѣщо заслужава да се прѣзира само понеже е старо. Старитѣ планини сж емблемъ на сила и безопасно прибѣжище. Ако бѣха отъ вчера, биха могли утрѣ и да изчезнатъ. — Старитѣ приятелства сж опитани и за довѣрие: новитѣ меже да се развалятъ при първа изпития. — Хлѣбътъ, една отъ двѣтѣ най-стари храни на човѣцитѣ, е днесъ най-важниятъ факторъ въ икономическия животъ на народитѣ.

2. Неизмѣняемостта не е всѣки пжтъ връдна. Застой въ развитието на едно дѣте е лошъ знакъ; а неподвижностъ въ канаритѣ подъ зданията ни не е.—Застой въ пжтуването на земята около слънцето би значело моменталното ѣ погубване; а неизмѣняемостъ въ доставяне топлина, свѣтлина, и пр., отъ слънцето на земята осигурява благоденствието на земята.—Застой въ работенето на машината на единъ параходъ може да значи за него голѣма опасностъ; а застой въ спуснатата отъ него котва, когато тя хваща здраво морското дѣно, значи за него безопасностъ.

3. Неподвижността или неизмѣняемостта е необходимъ елементъ въ всѣки напрѣдъкъ. Прѣзъ една широка яма не може да се рипне ако отсамниятъ брѣгъ е мека калъ: който рипа иска за нозѣтѣ си твърда земя.—Непоколебима основа е необходима за да може зданието да напрѣдва нагорѣ.—Неизмѣняеми граматически правила сж необходими за да може да се развива единъ езикъ.—Неизмѣняеми закони сж необходими както за безопасността на слънчевата система така и за развитието на всѣка наука.

4. Не само вжтрѣ въ човѣка, както вече видѣхме, се намиратъ и напрѣдъкъ и застой, но и вънъ отъ него. Всичката вселенна напрѣдва къмъ усъвършенствование; а Богъ отъ вѣчностъ е свършенъ, за това у Него нѣма напрѣдъкъ. Той е, колкото за хорактера Си, въ застой: сжщо и мислитѣ Му не могатъ до напрѣдватъ, но сж били отъ вѣки и сега сж най-пълни и най-мждри — неизмѣняеми.

Сега, безъ да дамъ примѣри за работенето на тѣзи четири принципи или правила по други по-соки, нека видимъ какъ тѣ работятъ относно модерното сърдце и Божия планъ за спасението на човѣцитѣ, както този планъ се открива въ Б бията.

Намираме:— Пър о, че модерниятъ умъ не се оправдава да възражаза противъ този планъ просто защото е старъ; Вгору, че не се оправдава да възражава противъ него по причина че планътъ вече е стигналъ върха си въ Господа Исуса Христа, чрѣзъ Когото Богъ изговорилъ „последнитѣ Си думи“ по прѣдмета (Евр. 1: 2), тъй че планътъ не произвежда вече нѣщо по-ново; Трето, че модерниятъ умъ не се оправдава да възражава противъ Божия спасителенъ планъ прѣдъ видъ факта че този застойчивъ вече планъ се е показвалъ добра основа за сторения напрѣдъкъ прѣзъ тѣзи деветнадесетъ Християнски вѣка, и нѣма причина защо да не е добра основа и за напрѣдъ, тъй като задачата му си остава сжща; и Четвъртото, че той нѣма

право да възражава против този старъ планъ, понеже Богъ, Който е Авторъ на плана, е свършенъ въ мъдростъ, и още прѣзъ вѣчността (така казва Библията) е направилъ плана еднѣжъ за всегда.

Модерния умъ може да се оправдае като търси по-пълно разбиране за Бога и за спасителния планъ, по-пълно разбиране за Библията, по-пълно разбиране за вървежа на Божието провидение и за Неговото управляване на свѣта; той може и да се оправдае като търси нови начини за практичното прилагане на спасителния планъ; но щомъ вземе да претендира че човѣшкото сърдце се нуждае отъ новъ спасителенъ планъ, като не може вече да се ползува отъ този който е стигалъ за прѣдишнитѣ вѣкове, тогазъ заблуждава и не се оправдава. Защото модерното сърдце е сжщото староврѣменно сърдце, безъ никаква разлика.

Прочее, голѣма погрѣшка е ако се мисли че, да се проповѣдва старото евангелие на модерния човѣкъ е просто да се замѣняватъ мъртвитѣ форми на едни стари църкви съ мъртвитѣ поучения на едни нови църкви. Двѣ съображения противорѣчатъ на това. Едното е че евангелието се назначава първо и главно за сърдцето, а не за ума. Умътъ, разбира се, косвено се ползува, и то много, отъ евангелието; но сърдцето—застойчивата частъ на човѣшкото битие — то е за което евангелието първоначално е било приготвено. Чрѣзъ ума евангелието се приема; и умътъ ще направи добръ да внимава да не е тъй гордъ щото, понеже може-би евангелието не му се харесва, по тази причина да не позволява на гладното сърдце да го има. Второто съображение е че църковнитѣ форми сж човѣшко изобрѣтение, и за това могатъ да умиратъ, но евангелскитѣ поучения сж Божии думи, и за това не могатъ да умратъ.

И тъй, азъ силно прѣпорѣчвамъ и отъ днѣшъ сърдце умолявамъ Българската младежъ да не припка слѣдъ новости тамъ дѣто новости не сж на мѣстото си. Нека вѣрва че това което Новиятъ

Завѣтъ (пълното Божие откровение) ни учи за спасението което е била спасителната сила въ свѣта тѣзи деветнадесетъ вѣка, не е изнемоощло та да не може да спаси и двадесетия вѣкъ. Тукъ нѣма причина да се прѣнебрѣгва евангелието защото е старо, или да се отхвърли защото, като мъртво, не е за ж въ и напрѣдничавъ вѣкъ. Евангелието, макаръ старо не е мъртво, а е живо съ живота Божий. „Не се срамувамъ отъ благовѣстуванието Христово (евангелието); понеже е сила Божия за спасение на всѣкии който вѣрва“—така писалъ апостолъ Павелъ. Божия сила не е мъртво нѣщо, но живо. И това което писалъ апостолъ Павелъ прѣди толкова вѣкове е вѣрно и днесъ. Само дано проповѣдникитѣ на евангелието бѣха по-живи, по-пълни съ Духа Божий, та да можеше Богъ по-силно да работи чрѣзъ тѣхъ въ свѣта посрѣдствомъ евангелието.

И тъй, нека модерния умъ не рѣчи на модерното сърдце да разбира пълното Библийско учение за смъртоносната виновност на грѣхъ, който заслужава Божия гнѣвъ и вѣчната смъртъ. Нека не му рѣчи да разбира пълното Библийско учение за изкупление отъ грѣхъ и смъртъ, чрѣзъ умилостовителното дѣло на Господа Исуса Христа Който, като пожертвения Агнецъ Божий, взема грѣха на свѣта. И нека не му рѣчи да знае пълното Библийско учение за пакирождение чрѣзъ силата на Светия Духъ, който така съобщава на човѣка новия животъ безъ който човѣкътъ не б могълъ да слѣдва Христовия примѣръ и да се бори успѣшно и до край противъ „свѣта, плътта, и дявола“.

Вие, мили младежи, ако отъ сърдце внимавате на тия нѣща, не ще можете да не разбирате евангелието, и да видите че, въпрѣки претенциитѣ на модерния умъ, то е тъкмо за модерното сърдце; и ако отъ сърдце приемате и се съобразявате съ тѣзи нѣща, не ще можете да не улучите прѣдложеното вамъ спасен. е.

Богъ да ви помага.

Религията като сжществена основа на всѣко усърдно прѣдприятие.

отъ Henry Churchills King.

Д-ръ King е единъ отъ най-добри познатитѣ възпитатели въ Америка. Той е начело на единъ отъ най-успѣшнитѣ университети въ централната частъ на Съединенитѣ Щати. Той е ораторъ съ извънредни способности и постоянно пътува изъ Америка да държи лекции прѣдъ студенти, професори и проповѣдници. Той е писалъ много религиозни и възпитателни книги и днесъ упражнява голѣмо влияние между учащата се младежъ въ Америка. Въ отговоръ на нашата покана, той ни изпрати слѣдующата статия. Въ нея той се труди да покаже, че дали човѣкъ признава или не, една реална и жизнена религиозна вѣра лежи въ основата на всички сериозни човѣчески прѣдприятия, било въ областта на мисълта, или въ дѣйствието. Религията, слѣдователно не може да прѣстане, или да бже прѣодолена, защото тя е реалната основа на нашия практически животъ. Това е една сериозна статия отъ единъ мислящъ човѣкъ адресирана чрѣзъ колонитѣ на Хр. Свѣтъ къмъ мислящи човѣци. Заслужава да се чете нѣколко пѣти.

Нека видимъ до колко наистина една вѣра сжществено религиозна лежи задъ всички наши разсжждения, задъ всичко достойно за правене, задъ всѣки усиленъ мораленъ устремъ и задъ всѣка обществена служба; и слѣдователно, до колко живо-

тътъ въ най-високата си смисълъ трѣбва да бже проникнатъ отъ религията.

1. Прѣмуществено религиозна вѣра лежи задъ всѣко наше разсжждение. Всички възможни аргументи относно по-важнитѣ интереси въ живота

трѣбва да бждатъ прѣдшествани отъ двойното възприемане на идеята за разумността и цѣнността на свѣта. Можемъ да разсждаваме върху всичко до толкозъ, до колкото се простира схващането ни, че нашиятъ свѣтъ е свѣтъ, въ който можемъ рационално да мислимъ, а най-важнитѣ аргументи изискватъ да прибавимъ и вѣрата, че въ тоя свѣтъ можемъ и разумно, рационално да живѣемъ, че, съ други думи, въ свѣта се проявява единството и хармонията на една и сѣща истина и на единъ умъ че въ неговото сърдце тупти любовта, която прави живота достоенъ за живѣние. Тѣзи двѣ основни възприемане на нашето разсждение сж прѣимуществено религиозни убеждения.

Че хората често не признаватъ тѣзи логически прѣдпоставки на разсждка си и си служатъ надмѣно съ нерелигиозенъ езикъ, когато говорятъ за опитността си това не значи, че становището имъ е вѣрно и приемливо, нито пъкъ оборва факта за най-логичнитѣ прѣдпоставки на мисълта и живота. Самото свидѣтелство, прочее, за психологическитѣ факти въ областта на религиозната опитност у човѣка, както той го схваща, е въ всѣки случай крайната стѣпка въ кое-да-е религиозно изслѣждане.

2. По сѣщия начинъ сжщественно религиозната вѣра лежи задъ всичко което заслужава да се прави. „Защото, както казва Паулсенъ въ качеството си на философъ, който прѣдава живота си на една кауза, вѣрва въ нея и тая вѣра, дали е за него догма или не, носи винаги религиозенъ отенъкъ. За това, прибавя той, вѣрата прѣдполага, че сжществувва едно вѣтрѣшно съединение между истинското и цѣното въ историята и вѣрта, че тамъ нѣщо като вѣченъ и неизмѣнимъ принципъ на разсждка и правдата се застѣпва за правото и доброто.“ (Интродукция къмъ Философията, стр. 8, 9). Невъзможно е за напълно съзнателния човѣкъ да се прѣдаде съ ентузиазмъ на нѣкое дѣло, което той счита още отъ самото начало за свършено безнадежно. Когато той се залови за своето призвание въ живота или за защитата на каузата, въ чийто достойнство вѣрва и въ който може всецѣло и съ радостъ да се погълне, съзнателно или неволно той изявява вѣрата си въ единъ планъ по-широкъ отъ неговия, всеобемаещия планъ на Божието провидѣние, което събира малкитѣ части на работата му въ едно огромно цѣло и тѣй усилюва стремежа къмъ една по-велика цѣль отъ тази, на която самъ е рѣшилъ да служи. Да вѣрвашъ въ крайната смисълъ на собствената си работа значи по силата на логиката да прѣдполагашъ истинската вѣра въ Бога. Защото принципитѣ, плановитѣ и законитѣ, до колкото се простира моето схващане, нѣматъ реално сжществуване, на което би могло да се обоснове едно рационално мислене и не могатъ да направятъ нищо безъ онова сжщество, което трѣбва въ края на краищата да се схване въ прѣимуществено лични термини. Задъ всѣко дѣло, вършено съ въодушевление, по силата на логиката лежи нѣкакво всецѣло религиозно убѣждение.

3. Въ всѣки силенъ мораленъ устремъ, въ борбата за характеръ една сжществено религиозна вѣра се прѣдвижда. Тѣй, Мартино твърди: „Нищо помалко отъ величието Божие и отъ силата на бждащия свѣтъ не може да запзи мѣстото и светостта на домоветѣ ни, реда и спокойствието на умоветѣ ни, нито духа на търпѣние и нѣжно мило-

сърдие въ сърдцата ни“. Защото, да повторимъ, никога не бихме прѣдприели нѣкое безнадежно дѣло. И ако, като дадемъ просторъ на най-възвишеното у себе си, не можемъ да вѣрваме, че по този начинъ се присѣдиняваме къмъ най-възвишеното въ вселената, ние не ще можемъ да работимъ съ оня куражъ, който гарантира най-благороднитѣ придобивки. Само най-висшитѣ подбуди сж напълно достатѣчни тукъ. Ако вѣрата ни въ висшата морална стойностъ на великата мирова сила прѣтърпи крушение, едва ли бихме могли да запазимъ вѣрата си даже въ собственитѣ си идеали. Че тази вѣра въ моралната тенденция въ вселената изпѣква съзнателно навсѣкъдѣ или даже че нуждата отъ нея ясно се чувства по нѣкой общеприетъ религиозенъ начинъ—далечъ съмъ отъ да твърдя това.

* * * * *

Сжществуватъ голѣми темпераментови различия, безсмыслино и самата сила на живота може безопасно да ни прѣведе надъ много слаби страни въ разсжденията ни; обаче фактъ е, че надеждия, смѣлъ и нравственъ стремежъ по силата на логиката прѣдполага вѣрата, че ние не сме тукъ на земята въ борба съ крайнитѣ цѣли и смисълъ на нѣщата.

4. Най-послѣ, сжществено религиозната вѣра лежи по силата на логиката задъ всѣка ревностна обществена служба. Азъ не забравямъ, че при сжществуващото противоречие въ нашитѣ натури, хората могатъ да дѣйстватъ безъ да мислятъ за истинското значение на постижикитѣ си ! за силата на подбужденията, които поне формално сж отричали. Нито губя изъ прѣдвидъ възможността обществената служба да се изроди днесъ въ единъ видъ игра или въ нѣкоя изтъркана фраза; нито пъкъ най-послѣ мога да забравя, че хората дори и въ такова несекелюбива служба могатъ съвѣстно да мислятъ нѣкога, че не се нуждаятъ ни най-малкъ отъ идеитѣ или утѣшенията, които религията носи.

При все това, когато обмислямъ старателно положението, не мога да се усъмня въ правотата на мисълта на Няшъ, който казва: „Само едно твърдо и установено убѣждение, че вселената е на страната на волята, може да даде на волята необходима сила и заслужения край.“ Защото, да повторимъ пакъ, ние не бихме се хвърлили съ цѣла душа въ едно дѣло, което считаме за безнадежно или безсмыслено. А това значи, че трѣбва да имаме задъ всѣко служение на обществото великото религиозно увѣрение въ любовта Божия и въ цѣнността на човѣка. Никога не бихме се опитали да изчерпимъ океана и никога не бихме се ангажирали съ нѣкое безгранично обществено дѣло, което не общава никакъвъ траенъ и цѣненъ резултатъ. Ние трѣбва да вѣрваме и тукъ, че работимъ за Бога въ съгласие съ Неговитѣ намѣрения и че мощната воля на живия Бога е ангажирана въ нашитѣ условия.

Молимъ, платете абонамента си. Пари се изпращатъ чрѣзъ пощ. записъ и само пощ. марки прзво въ редакцията.

СТОЯНЪ ВАТРАЛСКИ.

Римовани афоризми.**I. КОЙ КОГО ПИЕ.**

Съзнава се въ свѣта вечъ злото,
 Макаръ полека—лека,
 Че не човѣкъ пие виното,
 А то пие човѣка.

II. ПРАВИТЕЛСТВО И ГРАБИТЕЛСТВО.

—Какво е назначението на властта?
 —Да възцари въ земята си правдивостта:
 Това не стори ли едно правителство,
 То е—организирано грабителство.

III. ПОРОКЪТЪ НЕХАЙСТВО.

Злата послѣдница
 Слѣдва естествено
 Не само злобното
 намѣрение,
 Но и лѣнивото
 Немарение.

IV. УВИ, МОЖЕШЕ!

(по Хумтижръ)

Отъ всички душетровни мисли
 Изричани отъ скърбни люде
 По-скърбна има ли отъ тази:
 Уви, туй можеше да бжде!

Нагледенъ урокъ.

Бѣха въ градината.

—Ахъ, каква изящна лилия! каза годеницата.

—Чудесна! каза годеникътъ. Чакай да ти покажа
 нѣщо: азъ ще прѣвържа тази връвчица около
 стебълцето на лилията, каза той.—Ама защо? попита годеницата. Нѣма ли да я по-
 врѣдишъ съ това?

—Ще видишъ, рече той.

*
**

На другия день годенитѣ пакъ посетиха лилията.
 Тя бѣ повѣхнала и клюмнала. Мъзгата не мо-
 гла да възлиза до цвѣтето, и то замрѣло.

—Ахъ, горкото цвѣтенце! каза годеницата.

Той не каза нищо.

Но още сжшия день, щомъ стигна у дома си, дѣ-
 вицата разхлаби корсета си.

Госпожици, досѣщатѣ ли се защо?

Прѣведе

Красносело,
при София.**Стоянъ Ватралски.**

Какъ може психологиста да бжде набоженъ

отъ Dr George A. Coe.

Д-ръ G. A. Coe, професоръ по психология въ семинарията на Кулумбския университетъ, който е единъ отъ забѣлжителниятъ възпитателни институти въ источната частъ на Америка, е между най-първитъ учени въ Америка. Неговитъ статьи резностно се тѣссятъ отъ голѣмитъ психологически и научни журналы. Той е писалъ три книги високо оцѣнени отъ образованитъ мъже. При все че той е психологъ съ най-зисша репутация, пакъ той е широко познатъ като возителъ на новото религиозна-възпитателно движение въ Америка. Той посвещава по-голѣмата частъ отъ своето време на чисто религиозна дѣйностъ и упражнява голѣмо влияние между учения свѣтъ. Сега той приготвява нова книга върху психологията на религията.

Тази статия е написана нарочю и специално за „Хр. Свѣтъ“ отъ лѣтната палатка на г. Коу въ Калифорния.

Проблемитъ, които сж се прѣдставили на религиозната мисль, чрѣзъ напрѣдването на естествени науки, взиматъ най-остритъ си форми когато човѣкъ ги изучава отъ гледна точка на психологията. Въ областта на ума, повече отколкото въ областта на вѣществуото, догмата е направила авторитетни твърдениа, обаче психологиста не познава никъкъвъ другъ начинъ, по който да се изучатъ умственитъ процеси, освѣнъ чрѣзъ внимателното имъ наблюдаване и чрѣзъ свободна експериментация. На примѣръ, какво бѣше криво съ бѣсния Герасинецъ? (Лука, 8 : 27) за да отговори на този въпросъ, психологията постѣпва точно както постѣпва относно въпроса на Сократовия „демонъ“, и не показва повече уважение къмъ авторитета на църквата и Библията отколкото показва къмъ авторитета на „диалозитъ на Платона.“

И психологиста не само отхвърля традицията чрѣзъ прѣнебрѣгването на интелектуалния авторитетъ, но я и отхвърля, като отказва да признае че има факти толкозъ свѣтли, щото очитъ на науката да не могатъ да ги гледатъ, или толкозъ Божествени, щото научния умъ да не смѣе да ги анализира. Кждѣто и да се яви умственъ процесъ, — дали въ религиозна опитностъ или не — тамъ е областта на психологията, и тамъ психологията очаква да намѣри закони толкозъ опрѣдѣлени и неизмѣними, като тѣзи които сжществуватъ въ човѣшкото тѣло или между самитъ звѣзди.

За да вземе човѣкъ този възгледъ и сжщевременно да остане поклонникъ Богу, безъ съмнѣние се изисква една промѣна, и основна промѣна, въ традиционата религиозна мисль. Нека видимъ въ какво се състои това промѣнение. Най-първо подразбира се, че Богъ и божествени нѣща не сж единъ остатъкъ, който остава слѣдъ като науката е свѣршила изслѣдванието си, нито пакъ сж тѣ нѣща които сме принудени да приемемъ, защото науката не може да обясни нѣкои отъ прѣдставенитъ ѝ явления. Първото логично условие при което внимателниятъ психологистъ може да вѣрва въ Бога е, че за него трѣбва да е възможно да има религиозна настроение къмъ всѣка частъ на цѣлата свѣтска система. Богъ се изразява въ всѣко движение въ свѣтския процесъ.

И за единъ мъжъ на науката да гледа така къмъ свѣта, не е толкозъ мъчно, споредъ мене колкото обикновено се смѣта. Понеже науката постоянно търси за причинни отношения съ машиноподобна точностъ, за това много хора си въобразяватъ, че свѣтътъ, ако е такъвъ така щото науката

да може да го анализира, не може да е нищо друго освѣнъ купъ на несъзнателна машинария. Но пакъ, какво е машинарията? За примѣръ, азъ влизамъ въ една голѣма фабрика, и като заставамъ ошуденъ прѣдъ нейната сбирка на колела, вериги, постили, и движущи се части отъ всѣкакъвъ видъ, надзирателтъ ми казва, „Тукъ, ние правимъ всичко съ машинария“. И наистина, въ днешнитъ фабрики механически инструменти извършватъ хиляди работи както горано прѣдполагахме че бѣха възможни само чрѣзъ прѣкото дѣйствие на човѣшката ръка, око и мозъкъ. Машинарията може да завързва възелъ на парче канапъ, да плете много мъчни модели, да тегли и мѣри, да говори, да пѣе, и да свири на цигулка.

Единъ познатъ на менъ астрономъ изобрѣти единъ инструментъ чрѣзъ който всѣки часъ височината на термометра механически се печати на една книжна кордела. Споредъ възгледитъ на поранни врѣмена, всички тѣзи нѣща сж чудеса но днесъ ние ги познаваме като прости механически процеси. Но забѣлжи! Макаръ че тѣ сж механически процеси, при все туй тѣ пакъ сж чудеса на цѣлесъобразния умъ. Даже, процесътъ е толкозъ посвѣршенъ механически, колкото по голѣмъ е просторътъ на мисльта на изобрѣтателя.

Не е ли възможно, тогава, че еволюциония процесъ е нѣкакъ си подобенъ на това? Ако намираме че убивателни нѣща ставатъ въ физическия и умствения животъ, ние не си въобразяваме вече че нѣкой богъ се е чудотворно замѣсилъ въ обикновения редъ на природата. Не, ние прѣдполагаме че въпросителното събитие е частъ на природната система. Първото явяване на живота на тази планета, явяването на рационалния умъ, на свѣстѣта, или на себе-издържанieto което наричаме моралния законъ, придобиването на нѣжна любовь, на вѣра въ Бога, и въ безсмъртието — всѣко едно отъ тѣзи явления е частъ на единия редъ въ природата. Всѣко едно „пораства както расте трѣвата“. Но при все това всѣко едно отъ тѣхъ може да бжде толкозъ прѣплънено съ цѣлесъобразностъ, да бжде толкозъ слѣдствие на ума, както е възелътъ завързанъ отъ една вършачка. Вкратцъ, законитъ на умственото растение и еволюция, които показватъ какъ ние сме се развивали така щото да мислимъ, усѣщаме и дѣйствуваме, както ние правимъ днесъ, — тѣзи закони могатъ много добръ да бждатъ, взети въ цѣлокупността си, просто начинътъ по който единъ всесвѣтски умъ изработва една всесвѣтска цѣль. Слѣдователно, когато биологията и психо-

логията сравняватъ физически и умствени процеси на тѣзи на една машина, тогава самата аналогия показва че тѣзи науки не сж направили нищо да прѣпятствуватъ на разумната вѣра. Макаръ че съвѣстътъ не може вече да се счита като божествено нахлуване, въ човѣшкото естество, макаръ че тя не е натрапена въ насъ отъ нѣнъ повече отколкото регулаторътъ който управлява движението на парния локомотивъ е втикнатъ въ локомотива отъ нѣнъ — при все туй, както този регулаторъ изпълнява цѣлтъ на избрѣтателя и притежателя на локомотива така сжщо съвѣстътъ може да бжде божествено избрѣтенъ начинъ за морално възпитание.

До тука тогава психологистътъ като такъвъ не намира никаква прѣчка на вѣрата си, само ако небесклонътъ ѝ е достатъчно широкъ. Ако небесклонътъ на вѣрата съпада съ този на самия законъ, тогава съвѣстътъ може да бжде за насъ, сжщеврѣменно едно естествено растение и божествено ръководителство. Така щото вѣра въ Бога, ако и да има най-скромно начало между първобитни хора, може при все това да е откровението на истината, и религията, макаръ че историята ѝ изобилва съ погрѣшки, може още да е върховното макаръ и постепенно осъществение на живота.

Така то може да бжде. Но, наистина, така ли е? Тука достигае до друго важно условие на рационална вѣра, необходимо за всѣки запознатъ съ психологията човѣкъ. Нека пакъ погледнемъ малко нашата анализа на машиното производство; като помислимъ малко, виждаме че нашитѣ чудесни машини сж доказателство на ума, но тѣ сж такива, не главно защото сж сложни, нито защото всѣка частъ прилѣга на всѣка съотвѣтсвующа частъ, нито защото има непрѣкъсната причинна свръзка прѣзъ цѣлата система отъ парния котелъ чакъ до произведения материалъ. Това което ни дава прѣдолѣващото впечатление на разумността, като заставаме прѣдъ една велика машина, е отношението между цѣлото и искания продуктъ. Триумфътъ на избрѣтателя не лежи въ движението на колелата, считано само като движение, но въ управлението на движението за ползата на човѣшкия родъ. Полезно произведение, или поне тенденция къмъ такова, е необходима бѣлѣжка на истинско разумно дѣйствие. Възможността, слѣдователно, за една разумна вѣра зависи до извѣстна степенъ отъ това, именно, вижда ми се че всесвѣтската система произвежда нѣщо съ стойността?

Истинския жизненъ въпросъ за религията е този: Умствената еволюция води ли къмъ нѣщо което струва?

Стойността, безъ друго, ще стане нашето окончателно мѣрило на разумността на всесвѣтската система, както е и на нашата машинерия. На въпросътъ за цѣнности, било че се отнася къмъ една фабрика или къмъ развитието на ума, не е лесенъ или простъ. На примѣръ, важноста на самитѣ ни фабрики зависи отъ тази на живота който хранятъ, обличатъ или защищаватъ. Проблемата на религиозната мисль, сжщо така, изисква една оцѣнка на стойността на живота. Човѣшката еволюция показва ли единъ възкачващъ се редъ на цѣнности, движение къмъ единъ животъ който слѣдъ студено размишление можемъ напълно да подобримъ? Или прѣдставлявалъ ли е, поне еднѣжъ дваждъ, нѣкой животъ толкозъ добъръ, щото да ни вдѣхнови да

вѣрваме въ способността на нашия свѣтъ или раса да произведе достойни и цѣнни сжщества? Ако е така не е неестествено, нито неразумно да усѣтаме единъ видъ другарство съ Великата Система, Единия Който ни е произвелъ. Наистина, тука има мѣсто за вѣрата, за упование въ бждещето, за едно прѣдположение че вселената има морални дълбочини до сега не съвсѣмъ открити. Това като е тѣй, много човѣци на науката, както психологистъ така и други, се прѣдаватъ на единъ видъ религиозно уважение къмъ вселената. Усѣщатъ, че всесвѣтската система е отъ голѣма цѣнностъ, че тя е страна на добродѣтеля, и из „най-доброотокоето, ще се сбъдне“.

Виждаме, тогава, че вѣрата намира първата си основа въ осъществения стойности на живота. И още едно нѣщо остава, именно, къмъ може размишлението върху тѣзи скжпоцѣнни елементи въ живота да оправдае една опрѣдѣлена, съсрѣдоточена вѣра — такъва която не се облѣга само на едно неясно добро настроение въ всесвѣтската система, но на благоволенieto на единъ Баща, Който е надъ всичко. Разбира се, съ този кратъкъ очеркъ азъ мога само да внуша направление къмъ което можехме да гледахме за свѣтлина върху този въпросъ.

Първо, има нѣкои елементи въ живота които оцѣняваме особно високо. Сегашния идеалъ на човѣшкия животъ, поне въ западния свѣтъ е създаването на едно усъвършенствувано общество. Исусъ, като употребяваше думитѣ на врѣмето Си наричаше това общество „Царството Божия“. Нѣкои отъ насъ които сме отрасли въ демократическо общество, бихме го нарекли „Демокрацията Божия“. За хората които иматъ този идеалъ религиозната проблема е тази: Цѣлтъ на човѣшкото старание, сжщата ли е като цѣлтъ на всесвѣтската система?

Нека откровено допуснемъ, че само въ части на тази система можемъ да съзремъ внушения на такава дѣйствуваща за божествено общество сила. До „Сегга виждаме мрачно както прѣзъ огледало“. Нашето настроение, слѣдователно, дали е религиозно или нерелигиозно, трѣбва да зависи отъ вѣра. Религията не почва надъ проста анализа на факти, но върху съображения на цѣната на живота. Има ли нѣщо отъ върховна важностъ въ свѣта? Всѣки единъ отговаря на този въпросъ споредъ както оцѣнява стойността на живота. Въпросътъ за сжществуването на Бога е жизненъ въпросъ само за човѣка който чувствува че неизмѣримо цѣнни идеали сж на рискъ. Човѣкътъ безъ морални идеали и стрѣмежи не може да познае присѣдствието Божие, колкото и очевидно да бжде то.

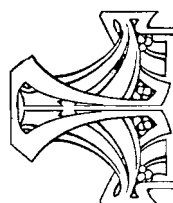
Достигае, тогава, този пунктъ, който е отъ особено значение за психологията на Християнската вѣра. Ние не можемъ само пасивно и съвсѣмъ обективно да разсѣдимъ всесвѣтския процесъ, понеже ние сме частъ на този процесъ. Ние сме натоварени съ голѣми творчески работи. Ние, до извѣстна степенъ, сме опрѣдѣлителни на това което всесвѣтската система ще стане. Ако има божествена обществена цѣль въ корена на нѣщата, тя може постигна своя идеалъ само чрѣзъ нашата доброволна прѣданостъ на нея. Ако има личенъ Богъ задъ великитѣ морални стрѣмежи на обществото, Той ще се открие, само като тѣзи морални стрѣмежи се осъществятъ въ обществото. Въ такъвъ случай, ние сами чрѣзъ

моралното си поведение можемъ да увеличимъ доказателството за съществуването на Бога. За това, ако прѣважни морални стойности сж на рискъ, разумно е да работимъ за тѣхъ и да се пожертвуваме за тѣхъ до гдѣто изходътъ на събитията докаже, че идеалитѣ ни сж съетни. Разумно е да уповаваме на бащинството Божие до гдѣто опитаме братството на човѣка. Ние сами трѣбва да помогнемъ да основемъ Царството Божие, и самото това царство ще е знакътъ и доказателството на присѣтствието Божие.

Психологията, тогава, каквото и да каже относно начина по който идеали се образуватъ, не може да ни забрани да вземемъ пророческо впечатление отъ нашитѣ най-дълбоки морали стрѣмежи. Съ това искамъ да кажа че не трѣбва да считаме духовнитѣ ни ожидания просто като случки, нито като сѣнката на нѣщо друго което съставлява истинската есенция на живота, но да ги считаме за самага есенция на

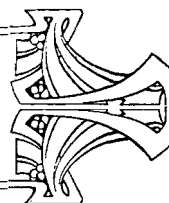
реалността.

Психологията може да ни каже какъ нравственитѣ мѣрила или идеали се развиватъ, но пакъ азъ ги считамъ като откровение Божие. Психологията може да изнамѣри начина по който еврейския пророкъ Амосъ доби горещата си вѣра въ единъ праведенъ Богъ, и по който пророкъ Осия се увѣри въ нѣжността Божия, но когато е открила процеса, психологията не може да направи повече. Психологистътъ, обаче, който оцѣнява стойността и важността на моралнитѣ фактори въ живота не се спира съ простото наблюдаване на фактитѣ. Той нѣпрѣдва още по нататъкъ и се убеждава че Амосъ и Осия чрѣзъ наблюдаванитѣ умствени процеси, постигнаха по блъзо до лежащитѣ при сърдцето на дѣйствителността: истини, (толкото кой да е отъ тѣхнитѣ съвършеници, и че Исусъ схвана естеството на реалността по единъ особено съвършенъ начинъ когато се моли на Бога както на Отецъ.

**Само Христосъ дава сила на младежа
да бжде полезенъ въ обществото.**

отъ Dr John R. Mott.

Всички велики реформи прѣзъ послѣднитѣ двадесетъ вѣка сж прямо или косвено послѣдствие на Христа и Неговото учение. „Краткото тригодишно Христово проповѣждане“, казва Леке—„е направило много повече за възраждането и облагородяването на човѣчеството, отколкото всички философски мѣдрувания и проповѣди на моралиститѣ прѣди Него. Най-културнитѣ народи признаватъ великото значение на Христа и това признание ще чуе тамъ, гдѣто свободата е най-голѣма и просвѣщението силно развито. Христосъ е показалъ възраждащата си сила надъ най-ниско падналитѣ личности и народи; Той може да възроди, облагороди и просвѣти грѣшника, може да го възвиси до уровень на човѣкъ съ най-голѣми добродѣтели. Всичко възвишено, къмъ което младежътъ се стрѣми въ живота, се намира и получава отъ Христа. Христосъ учи младежа да се отнася благовѣйно къмъ тѣлото си, като храмъ на Бога живаго. Христосъ пълни сърдцето на младежа съ състрадание къмъ ближния и възбужда въ него най-възвишенъ патриотизмъ—като работи прѣди всичко за разпространяване и утвърждаване въ отечеството му идентъ за справедливостъ и правда. Христосъ ни внушава чувства на истинско себеотричане и безкористна любовъ къмъ ближния. Въ общение съ Него ний придобиваме най-добрата житейска опитност. Хри-

стосъ ни отклонява отъ едностранчивостъ и егоизмъ. Открива ни Бога такъвъ, какъвто въ същностъ е, и учи човѣцитѣ какво трѣбва да бждатъ. Послѣчва ни висшия идеалъ на човѣшкия животъ като самъ ни дава най-звършения примѣръ.

Христосъ не се задоволява да възражда само личността, но желае да прѣобрази цѣлото общество.

Ще дойде день, когато Христовия духъ и принципи ще взематъ върхъ надъ всички други учения и по цѣлата земя ще се въдвори Неговото царство. Когато Христосъ се яви между човѣцитѣ, религията имъ се състоеше въ съблюдаване на извѣстни обряди. Христосъ обаче, ги покани да служатъ на ближнитѣ си, като лично имъ даде примѣръ. Живота Му можемъ описа съ тѣзи думи: „Той ходилъ отъ мѣсто на мѣсто за да прави добро“. Професоръ Джеймсъ казва, че „въ обществения животъ желателно е да се намѣри нѣкой нравственъ стимулъ, който така да въодушевява човѣцитѣ и да възбужда въ тѣхъ героизмъ, както войната въодушевява войника, но въ противоположностъ на войната, този стимулъ трѣбва да не нарушава нравственитѣ човѣшки потрѣби“.

Исусъ Христосъ напълно удовлетворява тази потрѣбностъ. Той както никой другъ ни подбужда къмъ истински героизмъ и жажда за безкористно и самоотвержено служе-

ние на ближния. Христосъ може да влѣе въ душата ни такава любовъ, която по качество далѣко надминава най-силната любовъ на патриота къмъ своята родина. Той дава сила на човѣцитѣ да прѣодоляватъ съпротивления, да прѣнасятъ страдания и да се жертвуватъ.

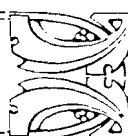
Не Христосъ ли чрѣзъ Кларксона про-буди цѣль единъ народъ и му внуши да унищожи робството? Не бѣ ли Христосъ, Който вдѣхнови Говарда да проповѣдва реформи, чрѣзъ които да се облѣкчи участието на затворниците? Въ ближния и далѣкия Изтокъ Христосъ изпрати хора, които основаха християнски училища, за да подготвятъ

проповѣдници за многото азиатски народи. Христосъ взе Свои избраници изъ между университетската младежъ и ги изпрати да благовѣстуватъ Евангелието по брѣговетѣ на Африканскитѣ езера, въ долините на Китайскитѣ рѣки и по широкитѣ равнини на Индия. Христосъ е въодушевилъ младежта отъ изтокъ до западъ и отъ сѣверъ до югъ — да се съединятъ за великото дѣло — Евангелизиране на цѣлия свѣтъ . . . и свѣтѣта всѣкого който желае да прѣнесе най-големата полза на човѣчеството да се обърне къмъ Него — великия източникъ на божествена сила и енергия.

Възража на единъ студентъ.

отъ Dr Philip George Van Zandt.

Азъ съмъ младежъ съ бждаще. Защо живѣя? Защо съмъ живъ? Има ли смисълъ живота? Защо съмъ роденъ? И защо въ тѣзи извънредни врѣмена? Дали е само единъ природенъ инцидентъ или има нѣкаква цѣль въ това?

Тѣзи въпроси ме налегнаха за отговоръ. Азъ не желая да живѣя живота си бѣзцѣлно. Не виждамъ нужда да прѣдполагамъ за моментъ, че това е безъ цѣль. Не виждамъ нужда за прѣдположение, че вселената е погрѣшка на неотговорни сили и че азъ съмъ по една случайностъ въ нея. Азъ мога да видя отъ друга страна, какъ живота може изведнѣжъ да стане цѣненъ и пълненъ съ значение върху прѣдположението, че има една опрѣдѣлена цѣль въ вселената и въ мене, като частъ отъ нея. Ако азъ трѣбва да живѣя съ нѣкаква охота намирамъ, че трѣбва да прѣдполагамъ, че съмъ роденъ въ въ известно врѣме, отъ известни родители, въ известна нация, че съмъ избѣгналъ опасноститѣ на дѣтството и съмъ прислѣ известенъ образование и че днесъ притежавамъ известни способности и сили, — всичко за нѣкаква опрѣдѣлена цѣль.

Чия цѣль? Каква цѣль? Не бива ли да измисля цѣль, която да ми прилѣга? Не мога да се задоволя съ мисълта за единъ цѣлесъобразенъ индивидуаленъ животъ безъ прѣдположението, че такъва една цѣль има и въ другитѣ личности, които сж около мене и не само въ това поколѣние, но въ всички поколѣния и не само въ личности, но въ всички създания. Трѣбва да има една крайна цѣль въ вселената и азъ трѣбва да намѣря цѣльта въ моя животъ по отношение на **Върховната цѣль**.

Възможно ли е такава прѣдположение за единъ мислящъ човѣкъ? Ако азъ отида при биолога, той ми разправя чудесната история за моя произходъ, която той казва, е помогнала за моето развитие. Ако отида при социолога, той ми разправя чудесната история за човѣшкото развитие, което, той казва, е помогнало за моето произхождение. Историчитѣ, ученитѣ, философитѣ: всички ми разправятъ за чудеснитѣ промѣнения, които сж станали въ тази вселена прѣзъ вѣковетѣ; всички тѣ

ме увѣряватъ, че вселената открива единъ процесъ на развитие, една еволюция отъ по-нисше къмъ по-висше, и всѣко стѣпало е само една стѣпка въ стѣлбата, водеща нагорѣ.

Защо казвамъ нагорѣ? Какъ знаа, че е долѣ, че е отъ страни или че е въ кръгъ? Нали историята се повтаря? Възможно ли е цѣльта на вселената да е една назадничавъ цѣль? Просто защото азъ съмъ резултатъ на процесътъ, слѣдва ли, че имамъ право да се гордѣя, да казвамъ, че азъ съмъ подобъръ отъ всички, които сж били прѣди менъ? Нѣма ли такива, които казватъ че свѣтътъ постоянно се влошава?

Азъ не мога да оставя този аргументъ. Цѣлото мое съществуване, моето мѣжество, моето самопочитание възстава противъ него. Историята никога не се е повторила въ точъ. Може да сж били врѣмена и мѣста, кждѣто прогресътъ изглежда да върви по кривъ пѣтъ, но азъ знаа, че това е **кривия начинъ** при все че е имало безъ съмнѣние велики нагорни стѣпки и даже най-чернитѣ пероди въ човѣшката история сж имали врѣмена на приготвяне за новъ напрѣдѣкъ или уравнишето на маситѣ съ идеалитѣ на меншеството.

Да кажемъ, че сме достигнали цѣльта, върхътъ на еволюцията, което ще каже, че всичко отъ сега нататкъ ще почива на мъртавъ уровень на нѣщо, което е по-горѣ отъ самия върхъ. Не мога да разбера, когато всѣка нова година донася нови открития, нови изобрѣтения, нова свѣтлина, нови убѣждения и въ сжщото врѣме азъ виждамъ болни, страдащи и грѣшни човѣци, които се борятъ за това, което се нарича „животъ“. Най-добро което ще дойде азъ трѣбва да имамъ дѣлъ въ неговото идване!

Какъв е идеалътъ къмъ който вселената се движи? Азъ не знаа. Но при все това, азъ трѣбва да знаа, ако азъ съмъ способенъ да приспособя моя животъ въ планътъ за прѣдставянето му. Или, сме ли ние като кукли, движими къмъ нѣкоя велика игра, на която не можемъ да знаемъ значението, подобно риба, примамена отъ вѣдицата, за да вър-

шимъ нашата частъ небрѣжно гъ играта?

Защо тогава имаме мозъкъ, ако не е за употребление? Всичкия прогресъ е дошелъ чрѣзъ тѣзи, които най-умно сж употребили своя мозъкъ и ние се връщаме много надирѣ, когато дѣйстваме безъ нашия интелектъ. Но при все това съ всички мозъкъ, който сме толкова много развили, не можемъ ясно да знаемъ каква е крайната цѣль.

Ние трѣбва да прѣдполагаме, но не съ безгрижно впусчане въ нѣкоя чаровна химера. Не можемъ ли да изоставимъ крайния идеалъ да чака за бждащи умове да го намѣрятъ? Достатъчно е сега за насъ да знаемъ въ каква директива е—въ каква директива трѣбва да трѣгнемъ, за да прогресиране.

Три начина намирамъ прѣдъ себе си. Единътъ е механически: Начъртавамъ една крива линия, за да покажа пѣтя на еволюцията въ миналото, тогава се връщамъ назадъ къмъ нашиятъ познания. За физическо развитие това може да е достатъчно, но кой ще избере въ социалното, морално и интелектуално поле каква линия да слѣдва?

Вториятъ начинъ е интуитивенъ: тукъ вече азъ намирамъ едно понятие въ умътъ си за „идеалътъ“. Азъ мога да слѣдвамъ това и да съобразя своя животъ тѣй близко, до колкото мога. И когато азъ не успѣя да бжда такъвъ, какъвто трѣбва да бжда, чувствамъ се порицанъ отъ моето по-добро себе. Но отъ кждѣ взимамъ този идеалъ, който изглежда, така дълбоко засѣдналъ въ мене? Дали моитѣ прѣдшественици го имаха тоже? Тѣ сж имали своя идеалъ и азъ имамъ моятъ. Идеалътъ се промѣнятъ съ расата, мѣстото и врѣмето. И прогресътъ на расата е вървѣлъ ржка за ржка съ прогресътъ на този вжтрѣшенъ идеалъ. Идеалътъ е спомогналъ на прогресътъ и прогресътъ отъ своя страна е сторилъ промѣна въ идеалътъ. Така че то изисква повече прогресъ. Този вжтрѣшенъ идеалъ, слѣдователно, изглежда да е гласъ чрѣзъ който индивидътъ се канятъ да изпълняватъ своята частъ въ постигане на универсалната цѣль. Тогава, тоже, и азъ трѣбва да слѣдвамъ, кждѣто моя идеалъ ме води и постоянно да се боря да бжда какъвто той ми казва, че азъ мога да бжда, и слѣдователно азъ трѣбва да бжда. Идеалитъ на чловѣческитѣ сърдца трѣбва да бждатъ точкитѣ, отъ които да почватъ линии тѣ на прогресътъ.

Третия методъ, чрѣзъ който азъ трѣбва да открия директивата на бждащия прогресъ, слѣдва естествено. Въ конфликта на днешнитѣ идеали имали една норма? Нѣкой върховенъ идеалъ? Ще ли бжда виновенъ при разумното избиране на по-висшъ идеалъ, както нѣкои отъ тѣзи въ миналото? Това безъ съмнѣние би било единъ непростимъ грѣхъ отъ гледна точка на цѣльта. Азъ трѣбва да имамъ най-добриятъ, и само най-добриятъ, най-висшиятъ, иначе ставамъ камъкъ на прѣпъване. Ще изгубя прѣди още да съмъ почналъ. Азъ трѣбва да търся въ свѣтътъ идеалътъ, който най-добрѣ ще ми открие цѣльта на вселената. Не бихъ избръшилъ най-доброто, което мога, докль не се потруда да намѣря най-висшия идеалъ, нѣкога познатъ на земята.

Въ моето търсене да намѣря този идеалъ азъ се намѣрихъ довлеченъ до тѣзи, които се наричатъ религиозни гении, неважи дали търся въ Африка, Азия или Европа. И когато дойда до тѣзи, гении и ги запитамъ да опишатъ великата цѣль тѣ описватъ това, което тѣ наричатъ Богъ. И така увѣрени

сж хората, че тѣзи мже сж въплотение на идеалътъ; че тѣзи гении често пѣти сами себе си наричатъ Богъ. Но гениитѣ всѣкога сочатъ къмъ другадъ и казватъ: „Ние сме чловѣци съ страсти, като васъ; не ме наричайте „Господи, Господи“, но вършете волята на Онзи, който ме изпраща“.

И така азъ изучавахъ живота и думитѣ на тѣзи чловѣци, за да намѣря най-висшето и най-доброто. Имаше единъ Мойсей, въ чието ме единъ кодексъ отъ закони бѣше публикуванъ, като въплотение идеалътъ на Бога за чловѣцитѣ. Тогава азъ намѣрихъ единъ Павелъ, който се трудѣше да изпълни своята житейска цѣль чрѣзъ послушание на тѣзи закони, но който промѣни своятъ идеалъ и писа противъ послушанието на тѣзи закони, посочвайки къмъ единъ, нареченъ „Христосъ“. И така азъ се обръщамъ къмъ Този и веднѣжъ намѣрилъ Неговото мѣние, като какво Богъ иска отъ чловѣцитѣ, въплотено въ Неговия собственъ животъ, както и въ Неговитѣ думи, Той изведнѣжъ привлече моето сърдце и моята воля, така че нищо друго вече не можеше да бжде моя идеалъ. Ако тогава желая да намѣря въ каква директива цѣльта на вселената ме иска и цѣлото чловѣчество да вървя, азъ не отивамъ при никого друго, освѣнъ при Исуса, защото Той е за мене откровението на цѣльта задъ вселената—откровението на Бога!

Сега азъ имамъ основа за живѣне, което не само ми дава задоволството, че моя животъ има своя дългъ въ великия процесъ на вѣковетѣ, но тоже ме убѣждава за видѣтъ на цѣльта, която трѣбва да постигнемъ и видѣтъ на идеалътъ, къмъ който ние се движиме. Увѣренъ съмъ, че всичко каквото ми се случва: болѣсть или здраве, радост или скръбъ, сиромашия или богатство, толкозъ до колкото тѣ не сж дължатъ на моето собствено небрѣжение или грѣховностъ, е частъ отъ работящата цѣль, и азъ прославямъ въ болѣсть, моята скръбъ става радостъ, моята сиромашия—богатство, съ мисълта че чрѣзъ тѣзи срѣдства азъ Му помагамъ да постигне Свосто желание и да реализира Своя идеалъ. Но тѣзи нѣща не сж въ моя контролъ. Има обаче много нѣща, които сж подъ мой контролъ,—които азъ зная твърдѣ добрѣ, не помагатъ за осъществение на този идеалъ. Азъ съмъ пропусналъ врѣме — ей, имало е врѣме, когато волно съмъ работилъ противъ идеалътъ. Бѣше ли Той така владенъ въ Своята цѣль, щото да ме тѣпче подъ краката Си, понеже азъ отказвахъ да бжда въ служба или работихъ противъ Него? Или е Той така хлабѣвъ въ изработване на Своята цѣль, щото да не заблѣжи моятъ малкъ неуспѣхъ? Ще ли бжда изоставенъ и прѣнебрѣгнатъ? Или, съмъ ли азъ толкозъ далече, отъ кждѣто трѣбва да бжда, щото Той да ме не употреби никакъ?

Именно въ това отношение откровението на Исусовитѣ думи и животъ ми помогнаха най-много. Той ме увѣрява, че Богъ не е безлично същество, както нѣкоя голѣма желѣзнопжтна корпорация, или система на управление, които не заблѣзватъ индивидитѣ освѣнъ до толкозъ, колкото могатъ да ги използватъ като орждие докато тѣ сж годни и слѣдъ туй да ги изхвърлятъ и унищожатъ. Не, Богъ е наистина единъ баща и азъ Неговъ синъ и съмъ не само инструментъ за постигане на универсалната цѣль, но съмъ и прѣдметъ въ тая цѣль, тоже. Той се стареа да направи нѣщо отъ всички други чада-

И да ме смаже заради моята неуспѣхъ, е Неговъ собственъ неуспѣхъ. Ако Той допусне да бѣда нѣщо по долъ отколкото най-доброто, което мога да бѣда, Той губи. Цѣлѣта на вселената е любовъ. Така владена да ми помогне да бѣда, какъвто трѣбва да съмъ, щото никоя жертва да не е толкозъ велика, никоя болка да не е тъй горчива — ахъ, болката би била не въ жертването; но при изгледа на моя неуспѣхъ. И този великъ фактъ азъ виждамъ не само въ думитѣ на Исуса, при все че Той съ власть ги говорѣше, щото изглеждаше, че е невъзможно за свѣтътъ да не усвои благата вѣстъ, но Той живѣ и даде своя животъ, като Божествена жертва съ прострѣни рѣцѣ на кръста, като Божие послание къмъ мене, казвайки: „Виждъ колко много азъ те любя!“ Богъ е не само воля, но и сърдце.

Съ това откровение, слѣдователно, ние се спасяваме отъ единъ безсмисленъ животъ, отъ една жестока участъ, отъ агонията на страдание умствено и тѣлесно, отъ страхъ на болѣстъ, смъртъ или наказание и отъ угорчение за изгубенитѣ и неизползвани години. И ние знаемъ, така сжщо, че краятъ на еволюцията не е да произведе единъ съвършенъ сврѣхчовѣкъ, какъвто Исусъ бѣше, но да доведе всички чада до мъжеството на Исуса Христа. Това е една програма, която изисква най-добрата мисль и старание на най-добритѣ човѣци въ свѣтътъ. Историята е интересна. Ние можемъ да изслѣдимъ

какъ цѣлѣта е пълзѣла прѣзъ столѣтията и да прославимъ героитѣ, които сж имали видѣние и сж марширували напредъ. Социологията е интересна. Тя ни помага да разберемъ какъ най-добрѣ да помогнемъ за повдигане на масата, но съкрушава сърдцата ни, като виждаме, колко на високо трѣбва да бѣде издигната. Но бѣдащето!

Нека работимъ и създадемъ бѣдащето! Ако човѣкъ намѣри своятъ край и го постигне, слѣдва ли, четова е краятъ за него? Когато достигнемъ идеалътъ на царството на Бога който І'сусъ е открилъ намъ, ще ли еволюцията да спрѣ? Защо питамъ този въпросъ? Нѣма ли достатъчно работа която да ни държи заняти? Защо трѣбва да спрѣмъ? Всичко каквото знаемъ е: „Не се е още открило какво ще бѣдемъ: но знаемъ че ще растемъ въ подобие на Негово, защото ще ни се открие намъ по-ясно и по-ясно какво Той е; и око не е виждало, ухото не е чувало, нито на човѣка на сърдцето сж дохождали нѣщата, които Богъ е приготвилъ за онѣзи, които Го обичатъ“.

Така повседневно азъ ще гледамъ на Него, Който каза: „Ела подирѣ Ми!“ И азъ отивамъ, за да бѣда вѣренъ синъ на своя баща въ животъ и въ смъртъ, ако е нужно, като казвамъ на всички, „вижте колко много ние ви любимъ“. Отецъ Ми и азъ едно сме, както Той каза: „Тѣ въ Мене, както азъ въ Тебе, щото ние всички да бѣдемъ едно“.

Хроника и Бѣлѣжки

КЪМЪ НАШИТѢ АБОНАТИ. Ние сме се трудили прѣзъ миналитѣ мѣсеци да ви дадемъ добро четиво. Много жертвахме. Сега е вашъ редъ да покажете лоялностъ къмъ себе си. Всички, които не сж повърнали списанието, сж длѣжни да го заплатятъ. Затова, молимъ онѣзи, които още не сж си платили абонамента, веднага да го изпратятъ въ редакцията било чрѣзъ пощ. записъ или въ пощ. марки. Вѣрваме, че не ще ни дадете случай за трето напомване.

ЗА СМЪРТЬТА на високопочетния и хуманенъ мисионеръ Д-ръ Г. Д. Маршъ ще пишемъ особна статия въ идущия брой, който ще излѣзе веднага подирѣ този. За сега нашитѣ съболѣзнования съ опечаленото сѣмейство и приятели.

ПАМЕТНО СЪБРАНИЕ е държало Софийското Млад. Хр. Дружество за падналитѣ свои членове и приятели въ Балканскитѣ войни, въ недѣля на 8-й Септ. Г-нъ Ст. Кр. Ватралски и И. Митевъ говорили за умрѣлитѣ свои другари: Дим. Г. Кацуновъ; Ю. В. Караивановъ, Стр. Мумджиевъ, Вл. Б. Гюровъ, Кирилъ Бочковъ, Б. Б. Тодоровъ и К. Димитровъ. Събранието било масово посѣтено и уроцитѣ отъ него живото-полезни.

Нѣщо двѣ седмици пкъ прѣди това събрание бѣше устроена срѣща отъ сжщото дружество въ Американската забавачница на ул. Бѣлчевъ за

„добрѣ дошли“ на героитѣ. Прѣдседателя, г-нъ Ст. Бочевъ държа кратка, сбита, но твърдѣ съдържателна рѣчь за случая. Говориха тоже г. К. Бояджиевъ и Юр. Стояновъ. Дадоха се букети отъ прѣсни цвѣта на завърналитѣ се герои, членове на дружеството, между които и Д-ръ Каунтъ отъ Британския Чер. Кръстъ и г. Ст. Кр. Ватралски, като шест-мѣсеченъ агитаторъ за каузата ни въ Англия. Съобщаваме тѣзи събрания, не за да запълнимъ мѣсто — такъво имаме много малко — а да видятъ гонителитѣ на Българския протестантизъмъ че българскитѣ протестанти не сж дрѣмали въ домоветѣ си прѣзъ врѣме на войнитѣ, а сж били по бойнитѣ полета, болници и въ чужбина сѣ по тая народна кауза. Въ идущия брой ние ще почнемъ печатането на редъ статии отъ г-нъ Ватралски, въ които той открива работи до сега незнаени отъ Българското общество. Ние ги прѣпоръчваме на читателитѣ си.

РЕДАКТОРА НИ Г-НЪ П. МИШКОЗЪ току що се е завърналъ отъ Лондонъ, ималъ случая да се види съ нѣкои видни лица и имъ прѣдстави положението на народа ни сега. Негови писма и разговори сж печатени въ Лондонски и Нѣмски вѣстници. Телеграфически той е билъ наново повиканъ отъ Лондонъ, но за сега нему е невъзможно да замине. Съобщаваме тѣзи работи, за да се знае отъ нѣкои хора, че протестантитѣ и сега работятъ за спечелване на родни приятели.

ЕЗИКЪТЪ НА БИБЛИЯТА СЕ ПРѢРАБОТВА. Отъ първий Окт. тая година, въ Самоковъ почва да създава една петочленна комисиия, състояща се отъ трима българи и двама американци, ко то ще прѣработятъ езика на Българската Библия. Това ще рече, че нѣма да ставатъ никакви промѣни въ нея освѣнъ да се замѣстятъ нѣкои стари думи съ съврѣмени. Очаква се работата да се привърши въ три години. Ние не можемъ освѣнъ да пожелаемъ успѣхъ на тая комисиия за сполучливо завършване тежкия, но приятенъ трудъ и да се даде на бъл-

гарското общество Библия съ чисто литературенъ български езикъ. Г-нъ Р. Томсжнъ е прѣдсѣдателя на комисиията.

ПОМОЛЕНИ сме да запитаме редакцията на „Младежки Вѣститель“, кога ще почне да излазя вѣстника и какво прѣчи да не излазя сега? Вѣрваме, че любопитството на запитвача ще бже удовлетворено отъ надлежното мѣсто, като отговора се изпрати въ редакцията ни.

— на Юрданъ —

„Българо, за тебе те умрѣха.

Една бѣ ти достойна зарадъ тѣхъ,
И тѣ за тебъ достойни майко бѣха!

И твоего име кат' мълвѣха
Умираха безъ страхъ“—

Отъ дѣте в'сърдце невинно, правдата огрѣ,
И на честний трудъ зърната в'туй дѣте узрѣ.
Вижъ в'игриѣ какъ планира, смислено
играй;

Всичко върши съвършено и цѣлътъ му знай.
Той цѣлътъ на младинитѣ рано бѣ съзналъ,
И в'дѣлата въплотилъ бѣ своя идеалъ.

Тича, бърза, кат'пчелата в'хубавий сезонъ,
В'сѣко дѣло, всѣко слово имаше „резонъ“
Туй което въ дѣтинство в'минеатуръ
стори,

Кат' младежъ в' пълнѣ довърши мощно се
бори.

Какъ красива бѣ душата на тозъ ратникъ
милъ,

Вие сждете по дѣлата с'честенъ трудъ сторилъ.
Вслушваше се той в'живота, тайната откри,
В'ѣка нишка благородна, в'своя битъ разви.
Разви и с' любовь горѣща с' примѣа си
живъ,

Много братя отклонилъ е отъ живота кривъ.

Душата му искра, отъ Божески съставъ,
Правдивъ въвъ всичко, съ благороденъ нравъ.

Мъдростъ се четеше, в'скромно му чело,
В'очитѣ му блѣщеше честното дѣло.

Отъ всѣка добродѣтель справедливостъта,
Красѣше му душата, в'акордъ с'некреностъта
Веселъ, благъ и пѣргавъ, той дружелюбивъ.

На всѣкому живота правеше щастливъ

С'честния дружестъ, бичуваше лъжата
И на трезвий тружникъ, подаваше ржкага.

Ратнико!—не бѣ ти мечтателъ празденъ,

Ни пѣвецъ отъ свѣтска скръбъ заразенъ,

Ти ратникъ бѣ примѣренъ в' борбата на
живота,

Юнакъ, герой безспиренъ, прѣдъ битката
жестока.

Една идея сама в'гърдитѣ ти кипѣше.
Че своя дългъ изпълвашъ, това те тамъ
крѣпеше.

Защо така юнашки смъртъта рѣши да
срѣщнешъ,
Не бѣ ли тебъ по драго, насъ мили да по
срѣщнешъ,

Кажи—като цѣнеше и любеше живота:
Защо избра тѣй смѣло, пжтя къмъ голгота?
На геройско му чело, чети крѣвнитѣ слова
Издълбани сж дълбоко в'ранена му глава:

В'дългътъ изпълненъ до конецъ видѣхъ
сама награда

Нека азъ загина брате, роба да не страда.

Свободата кой обича,
Геройски нека тича,
В'ужасната борба.

Кой се братъ нарича,
Къмъ смъртъ да се затича,
За братска свобода.

Боятъ кой напуша,
И в'грабежъ се впуша,
Самъ робъ е безъ душа.

Туй не рече го въ гласъ,
Примѣра му е живъ прѣдъ васъ.

* * * * *

Миръ на тозъ герой святия и прѣдъ скжпий
прахъ,

Да рѣшимъ, че с'трудъ и честно ще
вървимъ безъ страхъ.—

(2 Царие 18 : 33).

Ехо! За героя:

Ще живѣе вѣчно, кой смѣло падне в' бой,
Ще живѣе в'сърдцата кат истински герой
И лавритъ ще носи, за братска свобода,

„Вѣренъ, заслужава“, хвала Господъ му да.
София 2 IX, 913. Сѣнка